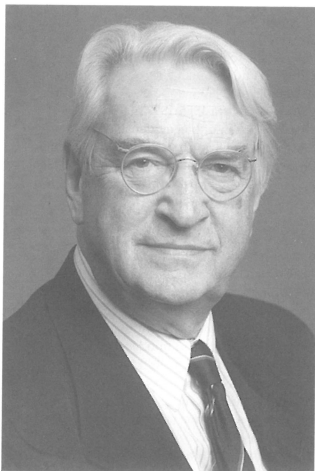

Steen Olsen
15.01.1927 – 28.05.2004

I 1963 kom en 36-årig mand til Århus. Han var blevet overlæge ved Patologisk Anatomisk Institut på Århus Kommunehospital og udnævnt til professor ved Aarhus Universitet. I bagagen var der bl.a. en guldmedalje i teoretisk medicin fra Københavns Universitet og disputatsen "The Brain in Uremia" fra 1961. Det var Torkild Steen Olsen.

Patologiafdelinger var dengang ret små – det var et speciale under udbygning. Steen Olsen kom altså til en lille afdeling, som, da han forlod den i 1997, var blevet stor. Ikke kun antallet af medarbejdere og prøver var øget, det var også hurtigt blevet en universitetshospitalsafdeling med et vidt forgrenet samarbejde og en år for år stigende og stor videnskabelig produktion. Den forstandige og dygtige styrmand var Steen Olsen. Han var utroligt god til at inspirere yngre kolleger i og uden for specialet. Det blev til mange projekter, der blev ført igennem til publikation som artikler og afhandlinger.

Nefro-uro-patologien var hans felt, og i alle årene forblev han selv aktiv – initiativtager eller medarbejder, lige meget. 4-banden i Århus (Kissmeyer, Posborg, Fjeldborg og Steen Olsen) indførte nyretransplantation i Danmark. Den første

beskrivelse af hyperakut rejektion blev af Århusgruppen publiceret i Lancet i 1966. Hele tiden var der noget på bedding. Med Lundbæks gruppe indledtes et mangeårigt og vellykket samarbejde om diabetisk nefropati. Senere fulgte en lang række lys- og elektronmikroskopiske arbejder om glomerulonephritis og den lithium-inducerede nefropatis morfologi. Samarbejdskredsen var stor og international. Små 200 artikler, mange bogkapitler og 5 bøger nåede denne flittige kliniske professor i patologisk anatomi at skrive/medvirke til.

Steen Olsen var det Medicinske Fakultets dekan ved Aarhus Universitet fra 1967-1968. "Studerteropørret" var ikke hans kop te. Som den redelige og ikke-holdningsløse person han var, valgte han at standse.

Steen Olsen var en meget dygtig underviser af studenter og kolleger. Tavle og kridt blev brugt forbilledligt, talen var klar og undervisningen aldeles velstruktureret og tilpas krydret. Audiovisuelle hjælpemidler og computer tog han i brug med fornøjelse og verve uden at glemme foredragets kunst.

Hans gode evner, den naturlige respekt han indgød og ikke mindst, at han var en meget ven-

lig mand, der kunne samarbejde, blev hurtigt efterspurgt i fondsbestyrelser, editorial boards, videnskabelige sammenslutninger og forskningsråd. Bl.a. i tidsrummet 1968-75 medlem af Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd (næstformand 1972-1974) og fra 1975-1997 medlem af bestyrelsen i Fonden til Lægevidenskabens Fremme. Fra 1981 til 1988 var han formand for Kræftens Bekæmpelse. Der skete meget i Kræftens Bekæmpelse i disse år, faktisk var det en vældig omstillings- og moderniseringsperiode, der blev indledt. Let var det næppe at stå i spidsen, men Steen Olsen stod fast.

Han var en uforlignelig taler. Undertiden syntes han selv, at efterspørgslen af og forventningen til ham i den henseende blev for meget. Men endda svigtede han ikke. For medarbejderne på Patologisk Anatomisk Institut var professorens julefrokosttale en altid imødeset fornøjelse, ofte overordentlig morsom, altid beåndet.

Som om det nu ikke var nok! Men han var musikalsk og musik-kyndig. Vidste meget om litteratur og poesi, kunne sin medicinalhistorie (Morgani og Virchow var nogle af de foretrukne) og var interesseret i filosofi (Carl Popper var en favorit). Voltaire og Andreas Peter Bernstorff læste og studerede han i årevis. Krigene mellem Danmark og Slesvig Holsten i 1848 og mellem Danmark og Tyskland i 1864 var han ekspert i. Tegneblokken var med på ture og rejser, og resultaterne var som "noget man gerne selv ville have kunnet"! En nu-

tidig renæssancemand: Encyclopædisk vidende, nysgerrig og innovativ. Han forfulgte sine mål, og den meget venlige mand havde en jernvilje til at gennemføre det, der var den nøje overvejede plan.

Det har altid været klart, at Steen Olsens akse eller fikspunkt var familien. Kirsten, Anette, Henrik og Peter. Kirsten og Torkild Steen Olsen var gæstfri ud over alle grænser og omsorgsfulde. Steen Olsen kunne nå så meget, som tilfældet var, fordi Kirsten hjalp ham til at kunne det. Hvad han bestemte heller ikke lagde skjul på.

Da Steen Olsen blev 60 år, blev han tilegnet et festskrift med bidragydere fra mange lande. Da han blev 70 år, holdtes et internationalt symposium, ligeledes med samarbejdspartnere fra nær og fjern.

Steen Olsen var æresmedlem af Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi. I 1994 blev han medlem af Det Norske Videnskaps Akademi.

Nu er det forbi. Steen Olsen er død. Han havde en stor og god indflydelse på dansk patologi, og er en af de nye, danske patologer, der formåede at gøre sig gældende internationalt.

Han nåede meget på mange felter. Han har haft stor betydning for mange – ikke blot fagligt, men også som en klog samtalepartner. Han havde en usædvanlig dannelse, intellektets såvel som hjertets.

Æret være hans minde.

*Stephen Hamilton Dutoit
Ulrik Baandrup*